

# TABLE DES MATIÈRES

## INHOUD

---

---

Préface/Voorwoord .....	1
-------------------------	---

### DEEL I. STRAFZAKEN

---

#### 1

### RÉFLEXIONS SUR LA PROCÉDURE EN CASSATION EN MATIÈRE RÉPRESSIVE APRÈS L'ENTRÉE EN VIGUEUR DE LA LOI DU 14 FÉVRIER 2014

---

---

John KIRKPATRICK †

<b>A</b>	<b>Bref rappel des règles régissant actuellement le pourvoi du prévenu contre une décision rendue à sa charge en matière répressive .....</b>	<b>6</b>
<b>B</b>	<b>Genèse de la loi .....</b>	<b>9</b>
<b>C</b>	<b>Analyse critique des principales dispositions de la loi .....</b>	<b>11</b>
1.	La déclaration de pourvoi doit être faite par un avocat titulaire d'une attestation ad hoc (entrée en vigueur le 1 <sup>er</sup> février 2016) .....	11
2.	Le prévenu comme la partie civile doit faire signifier sa déclaration de pourvoi en tant que le pourvoi concerne les intérêts civils (entrée en vigueur le 1 <sup>er</sup> février 2015) .....	12
3.	Le prévenu comme la partie civile ne peut indiquer ses moyens que dans un mémoire déposé dans les deux mois de la déclaration de pourvoi et ce mémoire doit être signé par un avocat titulaire de l'attestation ad hoc (entrée en vigueur le 1 <sup>er</sup> février 2016) .....	13
4.	Le pourvoi peut être décrété non admissible par ordonnance rendue par un seul conseiller à la Cour de cassation, de l'avis conforme du ministère public (entrée en vigueur le 1 <sup>er</sup> février 2015) .....	17
<b>D</b>	<b>Réflexions sur deux amendements avortés .....</b>	<b>18</b>
1.	La suppression du pouvoir de la Cour de soulever des moyens d'office .....	18
2.	L'abandon de la théorie de la peine légalement justifiée .....	21

## 2

## DE NIEUWE REGELS VAN HET CASSATIEBEROEP IN STRAFZAKEN: VERBETERING OF GEMISTE KANSEN?

Bruno MAES

<b>A</b>	Probleemstelling .....	27
<b>B</b>	De opdracht van het Hof van Cassatie in strafzaken .....	32
<b>C</b>	Hoofdpijnen van de rechtspleging .....	36
<b>D</b>	Oorzaken en remedies .....	39
<b>E</b>	Nieuwe regels van het cassatieberoep in strafzaken .....	52
1.	De wet van 14 februari 2014 (B.S. 27 februari 2014) .....	52
	1.1. <i>Inwerkingtreding van de nieuwe wet</i> .....	56
	1.2. <i>Ongemoeid gelaten kwesties</i> .....	56
	1.3. <i>Beroepen tot vernietiging</i> .....	57
2.	Het K.B. van 10 oktober 2014 tot vaststelling van de vereisten van de opleiding bepaald in artikel 425, § 1, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering .....	57
3.	Krachtlijnen van de opleiding .....	57
<b>F</b>	<b>Besluit</b> .....	59
1.	Evaluatie van de nieuwe regels .....	59
2.	Hoop en vertrouwen .....	60

## 3

## RECEVABILITÉ DU POURVOI EN CASSATION EN MATIÈRE RÉPRESSIVE

Jacqueline OOSTERBOSCH & Jean-Philippe DE WIND

<b>A</b>	Délais de pourvoi .....	61
1.	Généralités .....	61
2.	Demandeur ou défendeur à l'étranger .....	62
3.	Force majeure .....	63
4.	Point de départ du délai .....	63
	4.1. <i>Décisions définitives</i> .....	64
	4.1.1. La règle .....	64
	4.1.2. Les exceptions .....	67
	4.1.2.1. Compétence .....	67

4.1.2.2.	Décisions des juridictions d’instruction	68
4.1.2.3.	Décisions statuant sur le principe d’une responsabilité	70
4.1.2.4.	Avantages patrimoniaux	71
4.1.2.5.	L’article 57bis de la loi du 8 avril 1965	72
4.2.	<i>Cour d’assises</i>	72
4.3.	<i>Détention préventive</i>	73
4.4.	<i>Pourvoi sur pourvoi ne vaut</i>	74
4.5.	<i>Décisions rendues par défaut</i>	75
<b>B</b>	<b>Décision attaquée – demandeur</b>	79
1.	Qualité	79
2.	Capacité	80
3.	Intérêt	81
<b>C</b>	<b>Formes</b>	81
1.	La déclaration	81
1.1.	<i>Les personnes détenues ou internées</i>	82
1.1.1.	Condamnés	82
1.1.2.	Internés	82
1.1.3.	Détention préventive	82
1.2.	<i>Forme</i>	83
1.3.	<i>Contenu</i>	83
1.4.	<i>Désignation de la décision attaquée</i>	83
1.5.	<i>Langues</i>	84
2.	La signification de la déclaration	84

## 4

**ONTVANKELIJKHEID VAN DE VOORZIENING IN CASSATIE:  
EEN UPDATE NA DE WET VAN 14 FEBRUARI 2014 EN  
DE POTPOURRI II-WET VAN 5 FEBRUARI 2016**

Hans VAN BAVEL

	<b>Inleiding</b>	87
<b>A</b>	<b>Beslissingen die door middel van een cassatieberoep kunnen worden bestreden</b>	87
1.	Rechterlijke uitspraken	88
2.	De rechterlijke uitspraak dient in laatste aanleg te zijn geweest	89
3.	Geen tweede cassatieberoep tegen dezelfde beslissing: ‘Pourvoi sur pourvoi ne vaut’	90
4.	Beslissingen inzake voorlopige hechtenis	90

5.	Tegen een aantal beslissingen van de Hoge Commissie tot Bescherming van de Maatschappij en van de strafuitvoeringsrechtbank is geen cassatieberoep mogelijk . . . . .	92
<b>B</b>	<b>Namens wie kan cassatieberoep worden ingesteld?</b> . . . . .	92
1.	Hoedanigheid: partij in het geding . . . . .	92
2.	Bekwaamheid . . . . .	94
3.	Belang . . . . .	94
4.	Beslissingen van de strafuitvoeringsrechtbank en van de Hoge Commissie tot Bescherming van de Maatschappij . . . . .	95
<b>C</b>	<b>Vormvoorwaarden voor het cassatieberoep</b> . . . . .	96
1.	Verklaring ter griffie . . . . .	96
2.	Verplichte betekening . . . . .	98
3.	Incidenteel cassatieberoep . . . . .	99
4.	Taal . . . . .	99
<b>D</b>	<b>Termijn om cassatieberoep in te stellen</b> . . . . .	100
1.	Wat wordt beschouwd als een ‘eindbeslissing’? . . . . .	100
2.	Cassatieberoep tegen eindbeslissingen . . . . .	103
	2.1. <i>Eindbeslissingen op tegenspraak</i> . . . . .	103
	2.2. <i>Eindbeslissingen bij verstek</i> . . . . .	104
3.	Cassatieberoep tegen beslissingen die geen eindbeslissingen zijn . . . . .	105
	3.1. <i>In de regel is slechts cassatieberoep mogelijk na het eindvonnis of arrest</i> . . . . .	105
	3.2. <i>De uitzonderingen: onmiddellijk cassatieberoep</i> . . . . .	105
	3.2.1. Beslissingen inzake bevoegdheid. . . . .	107
	3.2.2. Beslissingen die inzake de burgerlijke rechtsvordering uitspraak doen over het beginsel van aansprakelijkheid . . . . .	108
	3.2.3. Beslissingen die overeenkomstig artikel 524bis § 1 Sv. uitspraak doen over de strafvordering en een bijzonder onderzoek naar vermogensvoordelen bevelen. . . . .	109
<b>E</b>	<b>Besluit</b> . . . . .	109

## 5

### QUELQUES INFORMATIONS PRATIQUES SUR LE POURVOI EN CASSATION EN MATIÈRE PÉNALE

---

François T’KINT

<b>A</b>	<b>Décisions susceptibles de pourvoi immédiat</b> . . . . .	113
<b>B</b>	<b>Décisions susceptibles de pourvoi ultérieur</b> . . . . .	117
<b>C</b>	<b>Délai</b> . . . . .	117
<b>D</b>	<b>Désistement en cas de pourvoi prématuré</b> . . . . .	120

<b>E</b>	<b>Comment se pourvoir ?</b> .....	120
<b>F</b>	<b>La signification du pourvoi</b> .....	121
<b>G</b>	<b>Rédaction et dépôt d'un mémoire</b> .....	121
<b>H</b>	<b>Rédaction et dépôt d'un mémoire en réponse</b> .....	122
<b>I</b>	<b>Conclusions du ministère public et not en réponse</b> .....	122
<b>J</b>	<b>L'audience</b> .....	123
<b>K</b>	<b>Effet du pourvoi</b> .....	123
<b>L</b>	<b>Etendue de la cassation</b> .....	123
<b>M</b>	<b>Portée de la cassation</b> .....	124
<b>N</b>	<b>Renvoi après cassation</b> .....	124
<b>O</b>	<b>Assistance judiciaire</b> .....	124
<b>P</b>	<b>Bibliographie succincte</b> .....	125

## 6

# LA PRÉSENTATION DES MOYENS DE CASSATION

Jean DE CODT

<b>A</b>	<b>Les conditions de forme</b> .....	127
1.	Etre partie .....	127
2.	Rédiger un écrit .....	128
3.	Un écrit signé .....	128
4.	Respecter les délais .....	129
5.	Notifier le mémoire à l'adversaire et en justifier .....	131
<b>B</b>	<b>Conseils de rédaction</b> .....	132
1.	Qu'est-ce qu'un moyen? .....	132
2.	Typologie des moyens non sérieux .....	132
3.	Numérotation et ordre des moyens .....	133
4.	Différence entre un moyen et une branche .....	133
5.	Structure du mémoire .....	134
5.1.	<i>La page de présentation</i> .....	134
5.2.	<i>L'exposé des faits</i> .....	135
5.3.	<i>La discussion</i> .....	135
5.3.1.	Le moyen .....	135
5.3.2.	Le développement .....	138
5.3.3.	Le dispositif .....	138
<b>C</b>	<b>Les fins de non-recevoir du moyen</b> .....	139
1.	Le moyen est entaché d'un vice de forme .....	139
2.	Le moyen est tardif .....	140

3.	Le moyen est imprécis	140
4.	Le moyen est inapproprié	141
5.	Le moyen ignore l'article 147 de la Constitution	142
6.	Le moyen est dénué d'intérêt	143
6.1.	<i>Surabondance</i>	143
6.2.	<i>Inopérance</i>	143
6.3.	<i>Caducité</i>	143
6.4.	<i>Perte d'objet</i>	143
6.5.	<i>Substitution de motifs</i>	144
6.6.	<i>Peine justifiée</i>	144
7.	Le moyen méconnaît l'article 608 du Code judiciaire	146
8.	Le moyen est nouveau	146
<b>D</b>	<b>Les cas d'ouverture à cassation</b>	148
1.	L'illégalité formelle de l'acte juridictionnel soumis à la Cour	150
1.1.	<i>Le siège n'est pas complet</i>	150
1.2.	<i>Le siège a été compété irrégulièrement</i>	151
1.3.	<i>Le siège est composé de manière irrégulière</i>	151
1.4.	<i>Les procès-verbaux de l'audience n'établissent pas la régularité de la procédure</i>	154
1.5.	<i>Le juge n'est pas régulièrement saisi</i>	155
1.6.	<i>Le juge excède ses pouvoirs ou sa compétence</i>	156
1.6.1.	L'excès de pouvoir	156
1.6.2.	L'incompétence	157
2.	L'irrégularité inhérente à la constatation du fait	160
2.1.	<i>Le principe dispositif</i>	160
2.2.	<i>Le principe du contradictoire et le respect des droits de la défense</i>	165
2.3.	<i>Les règles de la preuve</i>	168
2.4.	<i>La foi due aux actes</i>	170
3.	La fausse application de la loi	172
4.	L'illégalité intrinsèque du dispositif attaqué	175
5.	Le contrôle de la motivation	178
5.1.	<i>Le défaut de motif</i>	179
5.2.	<i>Les motifs contradictoires</i>	182
5.3.	<i>Les motifs ambigus</i>	183
5.4.	<i>La réponse aux conclusions</i>	184
5.4.1.	Limites formelles à l'obligation de répondre	184
5.4.2.	Limites matérielles à l'obligation de répondre	186
5.5.	<i>De quelques motivations spéciales</i>	190
5.5.1.	La mesure de la peine	190
5.5.2.	La suspension et le sursis	193
5.5.3.	La peine de travail	193
5.5.4.	La mise à la disposition du tribunal de l'application des peines	193

## 7

## HET CASSATIEBEROEP IN STRAFZAKEN NA “POT POURRI II”

---

Filip VANVOLSEM

<b>A</b>	<b>Voor cassatie vatbare beslissingen</b>	194
1.	Inleiding	194
2.	De “andere” bevoegdheden van het Hof van Cassatie	194
3.	Een beslissing	196
4.	Een bestaande beslissing	196
5.	Een gerechtelijke beslissing	199
6.	Een in laatste aanleg gewezen gerechtelijke beslissing	201
7.	Beslissingen waarvan de wetgever heeft bepaald dat er tegen geen rechtsmiddel kan worden aangewend	202
	7.1. <i>Het bevelen van de persoonlijke verschijning</i>	202
	7.2. <i>Beslissingen in verband met conclusietermijnen</i>	202
	7.3. <i>Beslissingen inzake de voorafgaande erkenning van schuld</i>	202
	7.4. <i>Het (niet-)stellen van een prejudiciële vraag</i>	202
	7.5. <i>Rechtsbijstand afschrift stukken</i>	203
8.	Materies waar de wetgever in een bijzondere regeling heeft voorzien	203
	8.1. <i>Voorlopige hechtenis</i>	203
	8.2. <i>Europees aanhoudingsbevel</i>	204
	8.3. <i>Wet Bescherming Maatschappij</i>	204
	8.4. <i>Wet Strafvuivering</i>	204
	8.5. <i>Strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek</i>	205
9.	De regel “pourvoi sur pourvoi ne vaut”	205
<b>B</b>	<b>Tussen- of eindbeslissing: uitgesteld of onmiddellijk cassatieberoep</b>	210
1.	Wettekst	210
2.	Belang van het onderscheid: de termijn	211
3.	Algemeen	211
4.	Eindbeslissing op de strafvordering: algemeen	212
5.	Eindbeslissing op de strafvordering: wraking	215
6.	Eindbeslissing op de strafvordering: de beslissing over de herstellvordering	215
7.	Uitzondering: beslissing inzake bevoegdheid: principe	216
8.	Uitzondering: beslissing inzake bevoegdheid: geen exceptie van bevoegdheid	217
9.	Uitzondering: beslissing inzake bevoegdheid: wel exceptie van bevoegdheid	218

10. Uitzondering: beslissing die overeenkomstig artikel 524bis, § 1, Wetboek van Strafvordering uitspraak doet over de strafvordering en een bijzonder onderzoek naar vermogensvoordelen beveelt . . . . .	219
11. Een verdwenen uitzondering uit het jeugdsanctierecht . . . . .	219
12. Een verdwenen uitzondering met de pot pourri II-wet . . . . .	220
13. Eindbeslissing op de burgerlijke rechtsvordering . . . . .	220
14. Uitzondering: beslissing die inzake de burgerlijke rechtsvordering uitspraak doet over het beginsel van aansprakelijkheid. . . . .	223
15. Afstand . . . . .	224
<b>C Termijn om cassatieberoep in te stellen . . . . .</b>	<b>225</b>
1. Wetteteksten . . . . .	225
2. Verenigbaarheid met het internationaal recht, het recht van verdediging en de Grondwet . . . . .	226
3. In acht te nemen onderscheid. . . . .	227
4. Eindbeslissingen op tegenspraak . . . . .	227
5. Eindbeslissingen bij verstek . . . . .	229
6. Bijzondere gevallen . . . . .	234
7. Afstand . . . . .	235
<b>D Personen die cassatieberoep kunnen instellen . . . . .</b>	<b>235</b>
1. Algemeen . . . . .	235
2. Partij bij het proces en bekwaamheid . . . . .	236
3. Een beschikking die de eiser aanbelangt . . . . .	240
4. Belang . . . . .	243
5. Cassatieberoepen in te stellen door een advocaat, houder van het getuigschrift . . . . .	245
6. Cassatieberoepen inzake rechtsbijstand . . . . .	247
7. Cassatieberoep tegen een arrest van buitenvervolginstelling . . . . .	248
8. Aangehouden beklaagde . . . . .	248
9. Rechtsmisbruik . . . . .	248
<b>E De verplichting het cassatieberoep te betekenen . . . . .</b>	<b>249</b>
1. Wetgeschiedenis en doel . . . . .	249
2. Principiële betekeningplicht . . . . .	251
3. Uitzondering op de betekeningverplichting: de vervolgte persoon . . . . .	255
4. Wat moet worden betekend? . . . . .	257
5. Welke stukken moeten worden neergelegd? . . . . .	258
6. Welke vormen moeten bij de betekening in acht moeten worden genomen? . . . . .	258
7. Wie kan opdracht geven tot betekening en wie kan er betekenen? . . . . .	259
8. Binnen welke termijn moeten de betekeningstukken worden neergelegd? . . . . .	259
9. Wordt de niet-betekening of niet-neerlegging gesanctioneerd? . . . . .	260
10. Houdt het Hof van Cassatie toezicht op de betekeningverplichting? . . . . .	260



11. Bindendverklaring van het arrest .....	261
12. Rechtsbijstand .....	261

## 8

### ENKELE VUISTREGELS BIJ HET OPSTELLEN VAN CASSATIEMIDDELEN IN STRAFZAKEN

---

Filip VANVOLSEM

<b>A Inleiding</b> .....	262
<b>B Is het aanvoeren van een cassatiemiddel in strafzaken vereist opdat het cassatieberoep ontvankelijk zou zijn?</b> .....	262
<b>C Kan een cassatiemiddel in strafzaken nog in een ander geschrift dan in een memorie worden aangevoerd?</b> .....	263
1. Zijn er speciale vormvereisten voor een cassatiemiddel in strafzaken? .....	264
2. Is het (louter) hernemen van een conclusie/een middel voor de feitenrechter een cassatiemiddel? .....	265
3. Leveren beschouwingen met betrekking tot de omvang van een eventuele cassatie een cassatiemiddel op? .....	265
4. Kan een verwijzing naar middelen in andere zaken of naar middelen in de memorie van een andere partij als cassatiemiddel gelden? .....	266
<b>D Is het vermelden van geschonden wetsbepalingen of miskende algemene rechtsbeginselen op straffe van nietigheid voorgeschreven?</b> .....	266
<b>E Houdt het Hof in strafzaken rekening met wat in de toelichting bij een middel is geschreven?</b> .....	267
<b>F Wanneer is een middel onontvankelijk – algemeen?</b> .....	267
1. Wanneer is een middel onontvankelijk – gebrek aan nauwkeurigheid – algemeen? .....	268
2. Wanneer is een middel onontvankelijk – gebrek aan nauwkeurigheid – motiveringsverplichting? .....	269
3. Wanneer is een middel onontvankelijk – gebrek aan nauwkeurigheid – miskennis bewijskracht en gezag van het gewijsde? .....	270
4. Wanneer is een middel onontvankelijk – vaststellingen in authentieke akten? .....	270
<b>G Wanneer is een middel onontvankelijk – niet gericht tegen de bestreden beslissing?</b> .....	270
<b>H Wanneer is een middel nieuw en dus onontvankelijk?</b> .....	272
<b>I Wanneer verplicht een middel tot een onderzoek van feiten of komt het op tegen de onaantastbare beoordeling over de feiten door de rechter?</b> .....	274

<b>J</b>	<b>Wanneer is een middel onontvankelijk wegens gebrek aan belang – algemeen?</b> .....	276
1.	Wanneer is een middel onontvankelijk wegens gebrek aan belang – inwilliging zou voor de eiser nadelig zijn? .....	277
2.	Wanneer is een middel onontvankelijk wegens gebrek aan belang – gericht tegen een reden die de beslissing niet schraagt of geen impact heeft op de wettigheid van de beslissing? .....	278
3.	Wanneer is een middel onontvankelijk wegens gebrek aan belang – kritiek is achterhaald? .....	278
<b>K</b>	<b>Wanneer is het middel onontvankelijk omdat het stuit op de regel van de naar recht verantwoorde straf – algemeen?</b> .....	278
1.	Wanneer is het middel onontvankelijk omdat het stuit op de regel van de naar recht verantwoorde straf – de beslissing op de strafvordering? .....	280
2.	Wanneer is het middel onontvankelijk omdat het stuit op de regel van de naar recht verantwoorde straf – de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering? .....	281
<b>L</b>	<b>Kan het Hof van Cassatie de motieven van de bestreden beslissing vervangen, zodat een middel niet langer doel kan treffen?</b> .....	281
<b>M</b>	<b>Wanneer mist een middel feitelijke grondslag – algemeen?</b> .....	282
1.	Wanneer mist een middel feitelijke grondslag – de verbetering van een materiële verschrijving? .....	282
2.	Wanneer mist een middel feitelijke grondslag – het beantwoorden van een conclusie? .....	282
3.	Wanneer mist een middel feitelijke grondslag – de miskennis van de bewijskracht van akten? .....	283
4.	Wanneer mist een middel feitelijke grondslag – de motiveringsverplichting? .....	283
<b>N</b>	<b>Wanneer faalt een middel naar recht – algemeen?</b> .....	283
1.	Wanneer faalt een middel naar recht – vermelde wetsbepalingen of algemene rechtsbeginselen? .....	284
2.	Wanneer kan een middel niet worden aangenomen? .....	284
<b>O</b>	<b>Zijn er middelen die wettelijk uitgesloten zijn?</b> .....	284
<b>P</b>	<b>Moeten cassatiemiddelen worden meegedeeld aan de verweerder?</b> .....	285
<b>Q</b>	<b>Kan de verweerder antwoorden op de door de eiser aangevoerde cassatiemiddelen?</b> .....	285
<b>R</b>	<b>Hoe kan er kennis worden genomen van een aangevoerd cassatiemiddel?</b> ..	286
<b>S</b>	<b>Beperkte bibliografie.</b> .....	286

## DEEL II. BURGERLIJKE ZAKEN

---

### 9

## LA RÉFORME DE LA PROCÉDURE DE CASSATION EN MATIÈRE CIVILE PAR LA LOI DU 10 AVRIL 2014

---

Philippe GÉRARD

<b>A</b>	<b>Introduction – Genèse et objectifs de la loi du 10 avril 2014</b> .....	290
<b>B</b>	<b>Simplification de la procédure en cassation</b> .....	292
1.	Simplification des formalités relatives au mémoire en réponse et au mémoire en réplique .....	292
2.	Autres exemples de formalités simplifiées .....	294
<b>C</b>	<b>Accélération de la procédure en cassation</b> .....	294
1.	Abréviation des délais de réponse et de réplique .....	294
2.	Extensions des cas où la cause peut être distribuée à une chambre siégeant en formation restreinte .....	296
3.	Possibilité donnée à la Cour et au ministère public de poser des questions aux parties avant l’audience .....	297
<b>D</b>	<b>Lever quelques incertitudes dans le déroulement de la procédure en cassation</b> .....	298
1.	Renvoi après un arrêt de cassation d’une décision sur la compétence .....	298
2.	Cassation sans renvoi – Sort des dépens .....	299
3.	Autres exemples de clarification .....	299
4.	Renforcement des droits de la défense et de la contradiction .....	300
4.1.	<i>Modifications mineures apportées à l’article 1097</i> .....	301
4.2.	<i>Fins de non-recevoir au moyen opposées d’office par la Cour</i> .....	301
5.	Uniformisation des règles de procédure applicables aux pourvois en matière disciplinaire .....	302
6.	Entrée en vigueur de la loi .....	304
7.	Quelques considérations finales en guise de conclusion .....	304

## 10

## DE HERVORMING VAN DE CASSATIEPROCEDURE IN CIVIELE ZAKEN EN IN TUCHTZAKEN

---

Bruno MAES

	Inleiding .....	306
<b>A</b>	<b>De bijgestuurde civiele cassatieprocedure</b> .....	307
<b>B</b>	<b>Het cassatieberoep in tuchtzaken</b> .....	316
<b>C</b>	<b>Diverse wetswijzigingen</b> .....	320
<b>D</b>	<b>Inwerkingtreding</b> .....	321
<b>E</b>	<b>De nieuwe wetsartikelen betreffende de rechtspleging in cassatie</b> .....	321

## 11

## ONTVANKELIJKHEID VAN HET CASSATIEBEROEP IN BURGERLIJK ZAKEN

---

Johan VERBIST & Beatrix VANLERBERGHE

<b>A</b>	<b>Inleiding</b> .....	328
	1. Definitie van het cassatieberoep .....	328
	2. Opdracht van het Hof van Cassatie .....	328
	3. Nieuw geding .....	329
	4. Twee types cassatieprocedure: in burgerlijke zake en in strafzaken .....	330
	5. Onderscheid tussen ontvankelijkheid voorziening – ontvankelijkheid van een middel .....	330
	5.1. <i>Onontvankelijkheid van de voorziening (middel van niet-ontvankelijkheid)</i> ..	330
	5.2. <i>Onontvankelijkheid van het middel (grond van niet-ontvankelijkheid)</i> .....	331
<b>B</b>	<b>Verplichte tussenkomst van een advocaat bij het Hof van Cassatie</b> .....	332
	1. Verplichte tussenkomst van een advocaat bij het Hof van Cassatie in burgerlijke zaken .....	332
	2. Het <i>mandaat ad litem</i> van de advocaat bij het Hof van Cassatie .....	336
<b>C</b>	<b>Tegen welke vonnissen kan cassatieberoep worden ingesteld</b> .....	337
	1. Van welke rechtsmachten .....	337
	2. Eindbeslissing .....	338
	2.1. <i>Inleiding</i> .....	338
	2.2. <i>Eindbeslissingen</i> .....	340
	2.3. <i>Beslissingen alvorens recht te doen</i> .....	343

2.4.	<i>Beslissingen of maatregelen van inwendige aard</i> .....	348
2.5.	<i>Beslissingen die krachtens de wet niet vatbaar zijn voor cassatieberoep</i> .....	350
3.	<b>In laatste aanleg geweest</b> .....	351
4.	<b>Quid bij berusting?</b> .....	353
5.	<b>Geen twee voorzieningen mogelijk tegen hetzelfde vonnis (“Pourvoi sur pourvoi ne vaut”)</b> .....	354
6.	<b>Voorziening tegen een arrest geweest op verwijzing</b> .....	356
7.	<b>Voorziening tegen beslissing die al vernietigd werd ten gevolge van uitbreiding van de cassatie is niet mogelijk</b> .....	356
	<b>D Door welke partij en tegen welke partij kan (of moet) er cassatieberoep worden aangetekend?</b> .....	357
1.	<b>Voorwaarden die gelden zowel voor de eiser als voor de verweerder in cassatie</b> .....	357
1.1.	<i>Bestaan van de partijen – Algemene rechtsopvolging</i> .....	357
1.2.	<i>Bijzondere rechtsopvolging</i> .....	358
1.3.	<i>Vermelden van hoedanigheid</i> .....	360
2.	<b>Wie kan er cassatieberoep aantekenen?</b> .....	360
2.1.	<i>Partij bij de bestreden beslissing</i> .....	360
2.2.	<i>Belang hebben om zich te voorzien (artikelen 17 en 18 Ger.W.)</i> .....	361
2.3.	<i>De bevoegdheid en hoedanigheid hebben om in rechte op te treden</i> .....	362
2.4.	<i>Dient men nog ingeschreven te zijn in de Kruispuntbank der Ondernemingen?</i> .....	363
3.	<b>Tegen wie kan men zich in cassatie voorzien?</b> .....	363
3.1.	<i>Algemene regel</i> .....	363
3.2.	<i>Vordering in vrijwaring</i> .....	363
3.3.	<i>Oproeping tot gemeen- en bindendverklaring</i> .....	364
3.4.	<i>Onsplitsbaar geschil</i> .....	364
3.5.	<i>Tuchtzaken</i> .....	365
	<b>E Termijnen voor de cassatievoorzieningen</b> .....	366
1.	<b>De termijn</b> .....	366
2.	<b>De berekening van de termijn</b> .....	367
3.	<b>Beginpunt</b> .....	367
3.1.	<i>Algemene regel: vanaf de betekening</i> .....	367
3.2.	<i>Quid bij kennisgeving bij gerechtsbrief?</i> .....	368
3.3.	<i>Uitzonderlijk vanaf de uitspraak</i> .....	369
3.4.	<i>Quid bij verstekvonnis?</i> .....	370
4.	<b>Verlenging en schorsing van de termijn</b> .....	370
5.	<b>Het eindpunt van de termijn</b> .....	370
6.	<b>Sanctie bij overschrijding van de termijn: niet ontvankelijkheid van de voorziening</b> .....	371
	<b>F Betekening van de cassatievoorziening</b> .....	372
1.	<b>Algemene regel</b> .....	372

2.	Waar dient de betekening te gebeuren? .....	373
<b>G</b>	<b>Indiening ter griffie</b> .....	377
1.	Vereiste van indiening ter griffie .....	377
2.	Waar moet de indiening geschieden? .....	378
<b>H</b>	<b>Vormvoorwaarden waaraan de voorziening moet voldoen</b> .....	378
1.	Ondertekening door de advocaat bij het Hof van Cassatie .....	378
2.	Aanduiding van de eiser .....	380
3.	Aanduiding van de verweerder .....	381
4.	Identificatie van de bestreden beslissing .....	381
5.	Aanduiding van de middelen .....	382
6.	De conclusie .....	382
7.	Bijgevoegde stukken .....	382
8.	Taalgebruik .....	383
9.	Inschrijving op de rol .....	383
<b>I</b>	<b>Memorie van toelichting</b> .....	384
<b>J</b>	<b>Bibliografie</b> .....	384

## 12

## ONTVANKELIJKHEID VAN CASSATIEMIDDELEN IN BURGERLIJK ZAKEN – REDACTIE VAN DE MIDDELEN

Huguette GEINGER

	<b>Inleiding</b> .....	386
<b>A</b>	<b>Het aanvoeren van het feitenbestand</b> .....	386
<b>B</b>	<b>Marginale controle door het Hof van Cassatie</b> .....	388
<b>C</b>	<b>Het aanvoeren van de rechtsgronden</b> .....	388
1.	Voorafgaandelijke opmerkingen .....	389
2.	De “nieuwe middelen” .....	390
<b>D</b>	<b>Gronden tot vernietiging</b> .....	394
<b>E</b>	<b>Ambtshalve “substitutie van motieven” door het Hof van Cassatie</b> .....	395
<b>F</b>	<b>Vormvoorschriften voor het verzoekschrift in cassatie</b> .....	396
<b>G</b>	<b>Toegevoegde stukken</b> .....	401
<b>H</b>	<b>De volgorde van de cassatiemiddelen</b> .....	402
<b>I</b>	<b>Opwerpen van een middel van niet-ontvankelijkheid</b> .....	402

## 13

## LA RÉDACTION ET LA RECEVABILITÉ DES MOYENS DE CASSATION EN MATIÈRE CIVILE

Paul Alain FORIERS

<b>A Introduction : le moyen de cassation en matière civile</b> .....	403
1. Exigence de la formulation de moyens de cassation – mission de la Cour – importance du moyen .....	403
2. Sort des moyens – examen des moyens par la Cour .....	404
<b>B La rédaction des moyens</b> .....	404
1. Rappel de la structure de la requête en cassation en matière civile .....	404
2. La structure d’un moyen simple .....	405
3. Moyen à plusieurs branches .....	405
4. Conseils pratiques relatifs à la rédaction .....	405
4.1. <i>Le moyen lui-même</i> .....	405
4.2. <i>Ordre des moyens</i> .....	406
<b>C Irrecevabilité liée à la forme des moyens</b> .....	406
1. Irrecevabilités liées au visa .....	406
1.1. <i>Généralités</i> .....	406
1.1.1. Principe .....	406
1.1.2. Risques .....	406
1.2. <i>Quelques principes relatifs au visa</i> .....	407
1.2.1. Dispositions légales et principes dont la violation peut être invoquée .....	407
1.2.2. Les moyens dirigés contre des décisions de référé .....	408
2. Irrecevabilité du moyen à défaut de précision .....	409
3. Irrecevabilités liées à la production de pièces .....	409
3.1. <i>Pièces à produire</i> .....	409
3.2. <i>La formes des pièces à produire</i> .....	410
3.2.1. Les pièces émanant d’une autorité judiciaire ou administration ou d’un officier public .....	410
3.2.2. Les pièces “privées” .....	411
4. Irrecevabilités liées à l’emploi des langues .....	411
<b>D Irrecevabilité du moyen nouveau</b> .....	412
1. Principe .....	412
2. Exceptions et précisions .....	412
2.1. <i>Violation d’une règle d’ordre public ou d’une violation d’une disposition légale</i> .....	412
2.2. <i>Moyen critiquant une décision dont le juge s’est saisi d’office spontanément</i> .....	412
2.3. <i>Violation d’une règle de droit invoquée par une autre partie devant le juge du fond</i> .....	413

3. Moyen de pur droit et office du juge en matière civile.....	413
<b>E Irrecevabilité des moyens déduites de la compétence de la Cour .....</b>	<b>414</b>
<b>F Irrecevabilité des moyens à défaut d'intérêt.....</b>	<b>415</b>
<b>G Les moyens "renégats" : entre le moyen nouveau et le moyen irrecevable à défaut d'intérêt.....</b>	<b>416</b>

## 14

### OMVANG VAN CASSATIE

---

---

Ludovic DE GRUYSE

<b>A In burgerlijke zaken .....</b>	<b>418</b>
1. Wetgeving.....	418
2. Rechtsleer.....	419
<b>B In strafzaken .....</b>	<b>426</b>
1. Wetgeving.....	426
2. Rechtsleer.....	427